

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)

KUOPIO

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

+

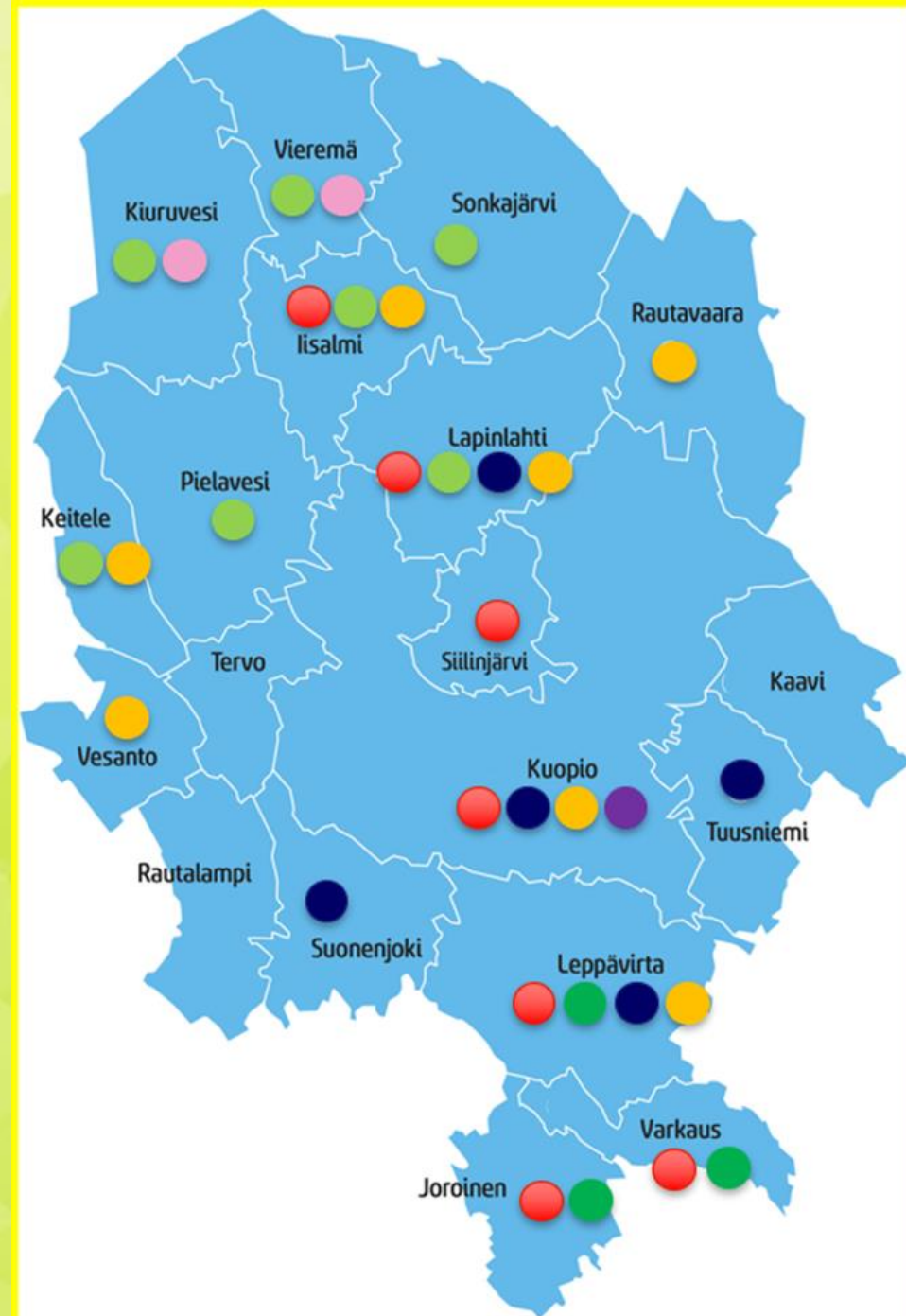
SAVGGROW
KEHITYSYHTIÖ

IISALMI

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoön (SISU)

- Kunnan ilmasto-ohjelmat laadittu ja ilmastotavoitteet asetettu
- Luonnos kunnan omasta ilmasto-ohjelmasta
- MAL-kunnat ja MAL-sopimuksen tavoitteet
- Kuntien energiatehokkuussopimuksissa mukana olevat kunnat (KETS)
- FISU-verkoston kunta
- Pohjois-Savon ilmastotiekartta: Pohjois-Savo on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä
- Ylä-Savon seudullinen ilmasto-ohjelma
- Keski-Savon seudullinen ilmasto-ohjelma

Taustaa: Strateginen ilmastotyö Pohjois-Savossa

- KierRe - Kiertotalouden ja resurssiviisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa –hanke 2016-2019 vauhditti resurssiviisauden ottamista osaksi kuntien (Kuopio, Varkaus, Iisalmi, Siilinjärvi, Joroinen) päätöksentekoa ja toimintaa
- Kuopiossa resurssiviisausohjelman laatiminen (kv 11.12.2017 §72) ja sen toteuttaminen
- Iisalmessa resurssiviisauden toimintasuunnitelma hyväksytty (kh 25.6.2018 §170)
- Pohjois-Savon kunnat ovat yhdessä rakentaneet seutukohtaisia (Ylä-Savo ja Keski-Savo) ilmasto-ohjelmia sekä kuntakohtaisia ilmastosuunnitelmia KESTO (Kestävän energiankäytön, materiaalitehokkuuden ja ilmaston seudullinen toimintasuunnitelma) –hankkeessa 2020-2021.
- Kuntakohtaiset kv:n hyväksymät ilmasto-ohjelmat (Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus)
- Kuntakohtaiset kv:n hyväksymät ilmastosuunnitelmat (Iisalmi, Lapinlahti ja Vieremä, hyväksymisprosessissa Kiuruvesi)
- Keski-Savon seudullinen ilmasto-ohjelma hyväksytty (Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus)
- Ylä-Savon seudullinen ilmasto-ohjelma hyväksytty (Iisalmi, Lapinlahti, Sonkajärvi, Pielavesi ja Keitele, hyväksymisprosessissa Kiuruvesi ja Vieremä)
- Kuopion ilmastopoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa syksyllä 2020.
- Pohjois-Savon maakunnan ilmastotiekartta hyväksytty (MYR 17.5.2021 § 8) tavoitteena hiilineutraali Pohjois-Savo 2035.

Hankkeen yleiset tavoitteet ja toimet

Hankkeen tavoitteet:

- Hankkeessa koordinoidaan kuntien ilmastotyötä yhteistyössä Ylä-Savon, Keski-Savon, Kuopion seudun sekä Sisä-Savo kanssa. Ilmastotyön juurruttaminen kuntiin ja seudullisen ilmastotyön sekä kuntakohtaisten toimenpiteiden toteuttaminen. Suunnitelmallinen ja avoin ilmastoviestintä on käynnistynyt. Ilmastotavoitteiden etenemisen seuranta on avointa.

Hankkeen toimet:

- Ilmastokoordinaattorit vastaavat ilmastotyöhön liittyvän tiedon keräämisestä, ilmastotoimien mittaroinnista ja seuraamisesta sekä ilmastotyön vaikuttavuuden arvioinnista ja raportoinnista.
- Ilmastokoordinaattori opastaa kuntakonsernia toimialakohtaisten ilmastotoimien toteuttamisessa ja seurannassa, tukee vähähiilisten hankintojen suunnittelussa ja kilpailuttamisessa, kehittää yhteistyössä kuntaorganisaation kanssa ilmasto- ja talousjohtamisen yhdistämistä ja viestii kuntien ilmastotyöstä aktiivisesti.
- Ilmastokoordinaattori välittää tietoa ilmastotyön etenemisestä ja uusista ideoista eri yksiköiden välillä ja vie tietoa eteenpäin myös kunnan johdolle.
- Ilmastokoordinaattorit tekevät aktiivista yhteistyötä Pohjois-Savon maakunnallisen ilmastotyön kanssa sekä osallistuvat ilmastotyön foorumeihin.
- Ilmastokoordinaattorit aloittavat Ilmastotyön niissä mukana olevissa kunnissa, joissa sitä ei vielä ole aloitettu

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)

Lopputuloksena syntyy:

- Kuntien ilmastotyö on selkeytynyt ja ilmastotyön kannalta olennaiset seurannan parametrit on tunnistettu ja otettu käyttöön
- Toimialojen sisäinen ilmastotyö on alkanut, konkreettisia toimia on tehty eri toimialoilla
- Ilmastotyö huomioidaan hankinnoissa sekä työn suunnittelussa eri toimialoilla ja ilmastotyöstä seurataan kuntatalouden avulla vuosittain
- Kuntien ilmastopäästöt vähenevät suunnitellun mukaisesti ja hiilineutraalius 2035 (Kuopiossa 2030) on mahdollista saavuttaa.
- Kuntien ilmastoviestintä on avointa ja läpinäkyvää. Viestinnässä on esillä ilmastotyön seuranta ja mittarointi.

Kärkitoimet Keski-Savossa

Kärkitoimet:

- Ilmastotyön seuranta ja mittaroinnin keinot (kuntaorganisaatio sekä kuntayhtiöt)
 - Konkreettiset ilmastotoimet kunnissa
 - Ilmastopäästöjen tarkka vähennysarviointi, mahdollinen kustannusvaikutus
 - Ilmastotoimien ulottaminen kaikkiin kuntaorganisaation yksiköihin
- Ilmastotyön jalkauttaminen kuntiin, työyksiköiden opastaminen ilmastotoimissa, uusien ilmastotoimien etsiminen/ kehittäminen
 - Ilmastotyön ulottaminen kaikkiin organisaatioiden tasoihin. Johdon tulee olla sitoutunut ilmastotyöhön, jotta työntekijät saadaan innostettua mukaan toimintaan. Ilmastotyön/ ympäristövastuullisuuden tulee näkyä kuntastrategioissa, tärkeimmissä ohjeissa ja määräyksissä.
- Ympäristövastuullisuus hankinnoissa, hankintatoimen tuki ympäristövastuullisuuden näkökulmasta
 - Kunnilla on olemassa hankintaohjeistusta tavara- ja palveluhankinnoille. Ilmastokoordinaattorit tuottavat lisätietoa hankintojen ilmastovaikutuksista ja avustavat hankintakriteeristöjen pohdinnassa.
- Ilmastoviestintä kuntien sisäinen ja ulkoinen
 - Ilmastotoimet tulee aidosti tunnistaa ja niistä on hyvä viestiä aktiivisesti niin kuntaorganisaation sisällä kuin kuntalaisillekin.
 - Kunta näyttää esimerkkiä omalla toiminnallaan ja houkuttelee niin kuntalaisia kuin kunnassa toimivia toimijoitakin mukaan ilmastotyöhön.
 - Kuntalaisten ja muiden toimijoiden ympäristövastuullisuustyössä ja ilmastotoimista viestitään yhdessä samassa rintamassa.

Kärkitoimet Keski-Savossa

Kärkitoimet:

- Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedon välitys kuntaorganisaation sisällä
 - Kunnat tekevät jo nyt paljon toimenpiteitä ja toimia, jotka ovat myös ilmastoystävällisiä ja ympäristövastuullisia. Hyvien käytänteiden jakaminen kuntien välillä on tärkeää, jotta toisten tekemisistä voidaan oppia ja toimia siten tehokkaammin ja järkevämmiin. Ekotukitoiminta voisi olla tässä yksi keino välittää ympäristövastuullisuusviestiä, hyviä käytänteitä ja neuvoja eteenpäin.
- Seudullisen yhteistyön tiivistäminen
 - Seutujen on hyvä tiivistää yhteistyötään alueiden elinvoiman lisäämiseksi. Ympäristö- ja ilmastoasiat ovat yhteisiä ja niistä keskusteleminen avaa yhteisiä mahdollisuuksia toimia ympäristövastuullisesti.
 - Ilmastomuutokseen varautuminen ja sopeutuminen on edessä jokaisella kunnalla. Käynnissä olevaa ilmastonmuutosta ei pystytä pysäyttämään ja ilmasto tulee muuttumaan pysyvästi lähivuosikymmeninä. Varautuminen ilmastomuutoksen aiheuttamiin vahinkoihin on edullisempaa kuin vahinkojen korjaaminen jälkikäteen.
- Seudullisen ilmasto-ohjelman seurannan ja päivittämisen koordinointi
 - Seudulle on laadittu yhteinen ilmasto-ohjelma, jonka seurannasta ja päivittämisestä on sovittava. Yhteisen työryhmän perustaminen ja säännöllinen kokoontuminen ilmastoasioiden sekä ilmastomuutokseen sopeutumisen ja varautumisen osalta on perusteltua.

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)

Hankeaika: 1.9.2022-31.8.2025

Toteuttaja: Kuopion kaupunki (pää toteuttaja), Navitas Kehitys Oy, Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, Iisalmen kaupunki

Budjetti: noin 1,13 milj €, rahoittajana Pohjois-Savon liitto (EAKR) 75%, kunnat

Budjetti K-S: noin 225 000€, kunnat + K-S jätehuolto

1 x 100% projektihenkilö/ K-S ilmastokoordinaattori

Kuntaraha: Varkaus noin 9 000€/ v ± 1 000€, Leppävirta

5 000€/v ± 1 000€, Joroinen 4 000€/v ± 1 000€/v

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)

• Kuntarahaosuus

- Rahoitusosuudessa epävarmuutta johtuen uuden alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valmistumisen viivästymisestä → rahoittajan ohjeistus vaillinainen
- Hankemallista riippuen (Flat rate 7%/ Flat rate 40%) → kulujen jako hieman erilainen
- Rahoitusosuudessa epävarmuutta riippuen päätoteuttajan (Kuopion kaupunki) projektijohdon palkkaosuuksien alue- ja kuntajaosta.
- Ilmastokoordinaattorin työpanoksen jakaminen per kunta → koordinaattori jokaisessa kunnassa esim. 1pvä/ vko + 1pvä/vko seudullista työtä
 - jolloin kuntarahaosuuksia ei jaeta pelkän asukasluvun perusteella vaan osatoteutuksen kuntarahaosuus (25% rahoitusosuudesta) jaetaan puoliksi eli 12,5% rahoituksesta jaetaan kuntien kesken tasan ja 12,5% rahoituksesta jaetaan asukasluvun perusteella

Hankevalmistelun yhteyshenkilöt

Laura Leppänen, projektipäällikkö, Navitas Kehitys Oy

Puh. 044- 756 4239 tai laura.leppanen@navitas.fi

Minna Kokkonen, ympäristöasiantuntija, Kuopion kaupunki

Puh. 044 -718 2148 tai minna.julia.kokkonen@kuopio.fi

Sanna Kauvosaari, elinvoimapäällikkö, Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

Puh. 020 7464 670, sanna.kauvosaari@savogrow.fi

Eija Heiliö, yritysasiantuntija, Iisalmen kaupunki

Puh. 040 630 5527 tai eija.heilio@iisalmi.fi